

Kinderen groot brengen in
bijzondere omstandigheden,
wat helpt ouders ...

*Studienamiddag 'verbinden op weg naar
ouderschap'
29 november 22
Liesbeth Lenie*

Wie is wie?

- www.oudernetwerken.ucll.be
- Wie van jullie is ouder?
- Wie van jullie is opvoeder?
- Wie van jullie werkt met of begeleidt ouders?
- Wie van jullie wil ouders begeleiden?
- Waarom gekozen voor deze sessie ?

Groot brengen
Bijzondere omstandigheden
Wat helpt ouders?

Inhoud van de sessie

Het **bufferprocesmodel** van Alice Van der Pas geeft aandacht aan processen die ouders ondersteunen, die helpend zijn, die veerkracht bevorderend zijn.

Een andere **manier van kijken** en een **handig denkmodel** voor de professional!

In deze sessie wordt dit model toegelicht en worden **handvatten** gegeven hoe je als professional bufferprocessen kan versterken.

Ouderschapstheorie

- Alice Van der Pas (systeemtherapeut)

= Oudergericht

Com-passie voor ouders

- Wie/Wat is een ouder?
- Wat is opvoeden?

Ouderschap

Is geen rol maar **24/7 levenslange** ethische **relatie**

Is **permanent**, gaat niet weg als het kind er niet is
(ook niet bij uitlogeren, uithuisplaatsing of volwassenheid)

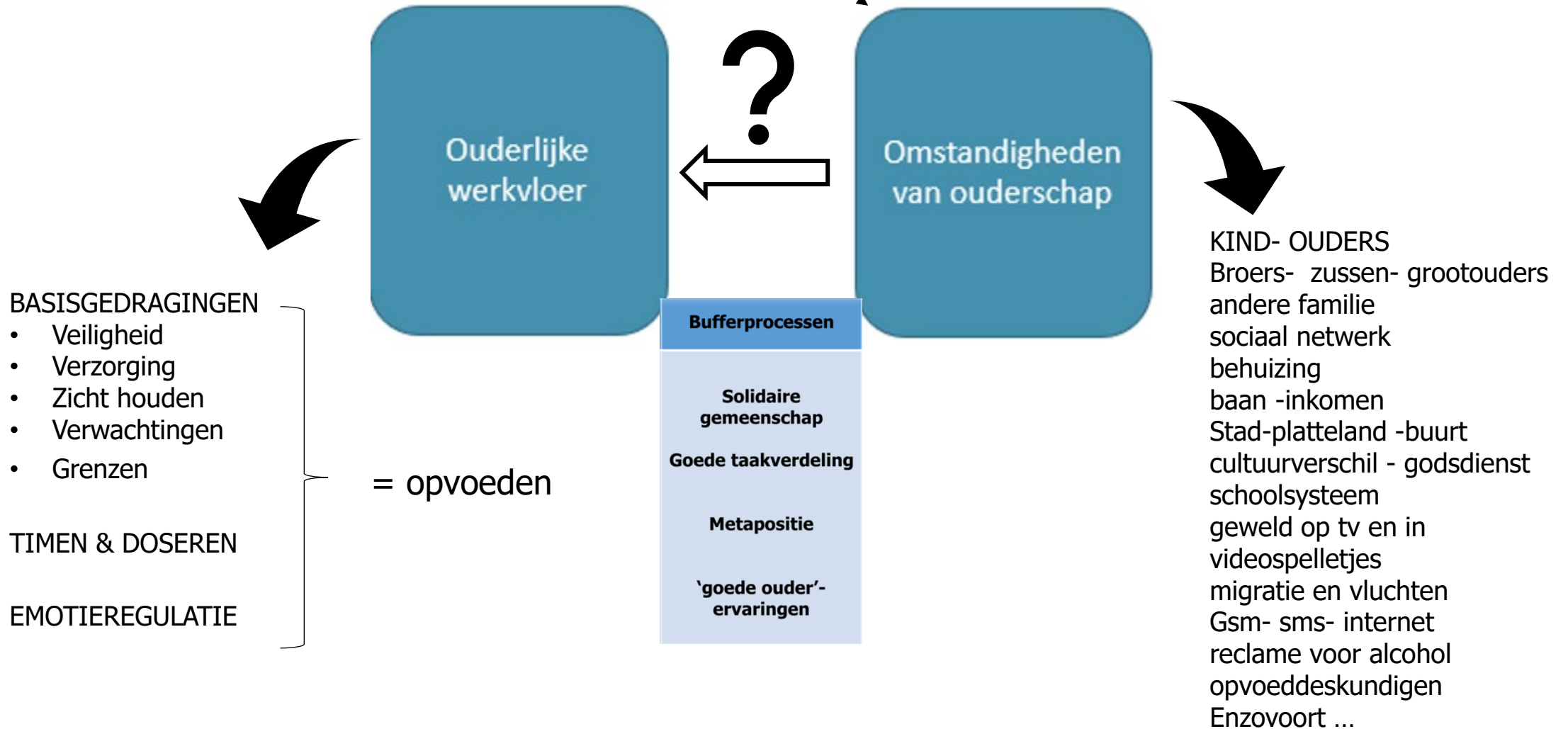
Opvoeden

Is een **rol**, kan door meerdere personen ingevuld worden
(bvb. ook leerkracht, oppas...)

Hangt af van de **aanwezigheid en behoefte** van het kind (dus niet permanent)

Omstandigheden <-> opvoeden

Invulling buffers

Een gemeenschap die zich
solidair verklaart met
ouders en hiertoe 'actie'
onderneemt

*Cfr. 'morele en concrete steun
vanuit de grotere
omstandigheden'*

Tussen partners maar
ook met het netwerk.
Belang van mede-
opvoeders!

*Cfr. 'Steun vanuit hun
sociaal netwerk'*

Een solidaire
gemeenschap

Goede
taakverdeling

Buffers

Meta-positie

'Goede ouder'-
ervaringen

Kunnen reflecteren, op
afstand kunnen kijken,...
*cfr. 'het niet kunnen plannen
en beslissen ten aanzien van
het kind'*

De ervaring hebben:
'ik ben een goede
ouder'

*Cfr. 'de aantasting van
zelfvertrouwen als ouder
door mislukervaringen'*

Hoe komt het dat zoveel
ouders in moeilijke
omstandigheden hun kinderen
goed genoeg groot brengen,
het goed genoeg doen op de
ouderlijke werkvloer ?

Wat buffert moeilijke
omstandigheden ?
Wat steunt en stut ouders ?

.... 4 omstandigheden blijken keer op keer cruciaal te zijn voor het welslagen van hun opvoeding.

Ze zijn cruciaal, in de zin van specifiek en noodzakelijk, omdat ze direct aangrijpen op wat in de ervaring van ouders de echte en fatale risico's zijn:

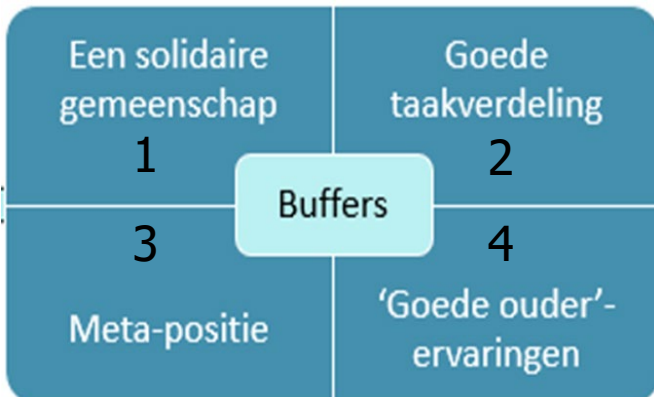
het ontbreken van morele en concrete steun vanuit de grotere omstandigheden (1)

en vanuit hun sociaal netwerk (2),

het niet kunnen plannen en beslissen ten aanzien van het kind (3)

en de aantasting van zelfvertrouwen als ouder door mislukervaringen (4)

(Van der Pas, p 97)

Mogelijke voorbeelden

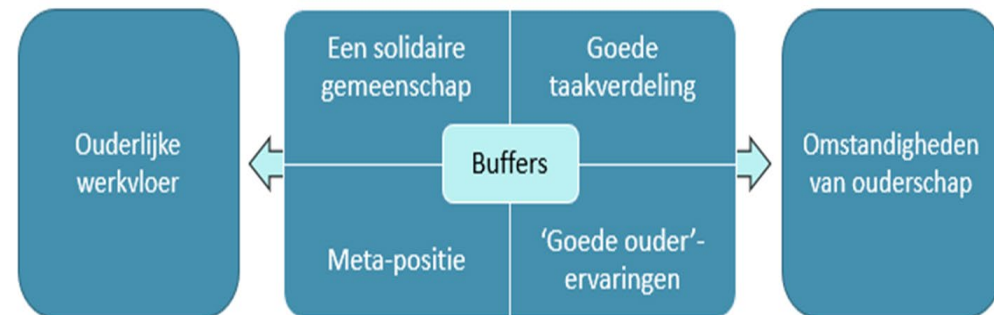
1	Campus O3 in Genk heeft een luierbank. Ouders met financiële problemen kunnen hier goedkoop luiers aanschaffen.
2	In Campus O3 in Genk gaat een professional aan de slag met gezinnen m.b.t. de rechten die zij hebben (kinderrechtenonderzoek).
3	Als ouders vragen hebben of zich onzeker voelen kunnen zij terecht bij de spreekuren van de opvoedingswinkel. Ouders voelen zich niet beschaamd om zich hier aan te melden.
4	De begeleidster van de kinderopvang heeft net aan mama verteld dat Pieter zo fijn gespeeld heeft met andere kindjes. Mama voelt zich tevreden en denkt 'ik doe het zo slecht nog niet'.
5	Het beleid heeft oog voor betaalbare kinderopvang en is van mening dat kinderopvang ook een sociale functie heeft (en niet enkel een economische)
6	Wanneer Ine (9) en Jef (7) ruzie hebben neemt mama soms bewust afstand door even apart te gaan zitten. Wanneer zij terug komt kan zij op kalme manier met de kinderen praten.
7	Lies is een gescheiden moeder van Mitch (5 jaar). Zij deelt het ouderschap met de vader van Mitch. Lies wordt ontslagen op haar werk. Haar vriendinnen steunen haar emotioneel maar letten soms ook op Mitch. Daarnaast kan Lies Mitch in de vakantie enkele dagen naar de kinderopvang brengen, ook al werkt ze niet. Op die manier heeft ze tijd om het huishouden te doen, in de krant te kijken naar jobs etc...

synthese

Ouderlijke werkvloer	Bufferprocessen	Omstandigheden
<p>BASISGEDRAGINGEN</p> <p>Veiligheid Verzorging Zicht houden Verwachtingen Grenzen</p> <p>TIMEN & DOSEREN</p> <p>EMOTIEREGULATIE</p>	<p>Solidaire gemeenschap</p> <p>Goede taakverdeling</p> <p>Metapositie</p> <p>'goede ouder'- ervaringen</p>	<p>KIND OUDERS</p> <p>broers zussen grootouders</p> <p>andere familie</p> <p>sociaal netwerk</p> <p> behuizing</p> <p> baan inkomen</p> <p>stad platteland buurt</p> <p>cultuurverschil godsdienst</p> <p> schoolsysteem</p> <p>geweld op tv en in videospelletjes</p> <p>migratie en vluchten</p> <p>gsm sms internet</p> <p>reclame voor alcohol</p> <p>opvoeddeskundigen</p> <p> Enzovoort</p>

Of
(zie inspiratiegids)

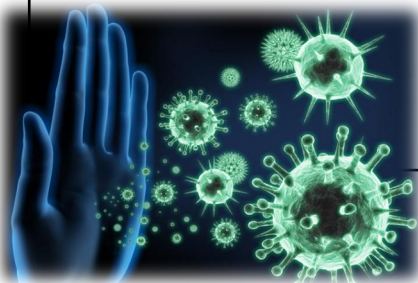
Kenmerken van het schema

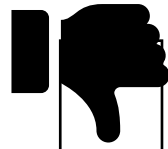
Het gaat er niet om welke omstandigheden welke funeste invloed hebben. Zolang er voldoende bufferprocessen voldoende actief zijn is er voldoende weerwerk.

Bufferprocessen scheppen voorwaarden voor het goed functioneren op de ouderlijke werkvloer, ze temperen negatieve invloeden van de omstandigheden

-> **soort immuunsysteem**

1 cm ten goede in deze processen: effecten van 1 m!

Niet

Praten over en zoeken naar oorzaken
Denken in termen van oorzaken
Dysfunctionele ouders op de werkvloer
Hiërarchie

Praten over processen
Denken in termen van buffer
Het gaat om niet goed lopende of onvoldoende ingevulde bufferprocessen
Niveaú's

Niet een zaak van enkel ouders en kind

Wel mensenwerk, een zaak van maatschappij en netwerk, alles en iedereen

Geen diagnostisch instrument, wel een blaamvrij verklaringsmodel

Mijn baby was een huilbaby.

Ik was ganse dagen thuis met haar en zij deed niets dan huilen. Alleen als ik haar in mijn armen hield zweeg zij enkele minuten.

Het ging zo ver dat ik zelfs met haar op mijn arm frieten bakte.

Ik stond er helemaal alleen voor. Mijn man was altijd werken, hij maakte zich geen zorgen. 'Ik was er toch voor ons kind', zei hij.

Op den duur kon ik het niet meer aan en werd ik depressief. Ik zag mijn kindje helemaal niet meer graag...

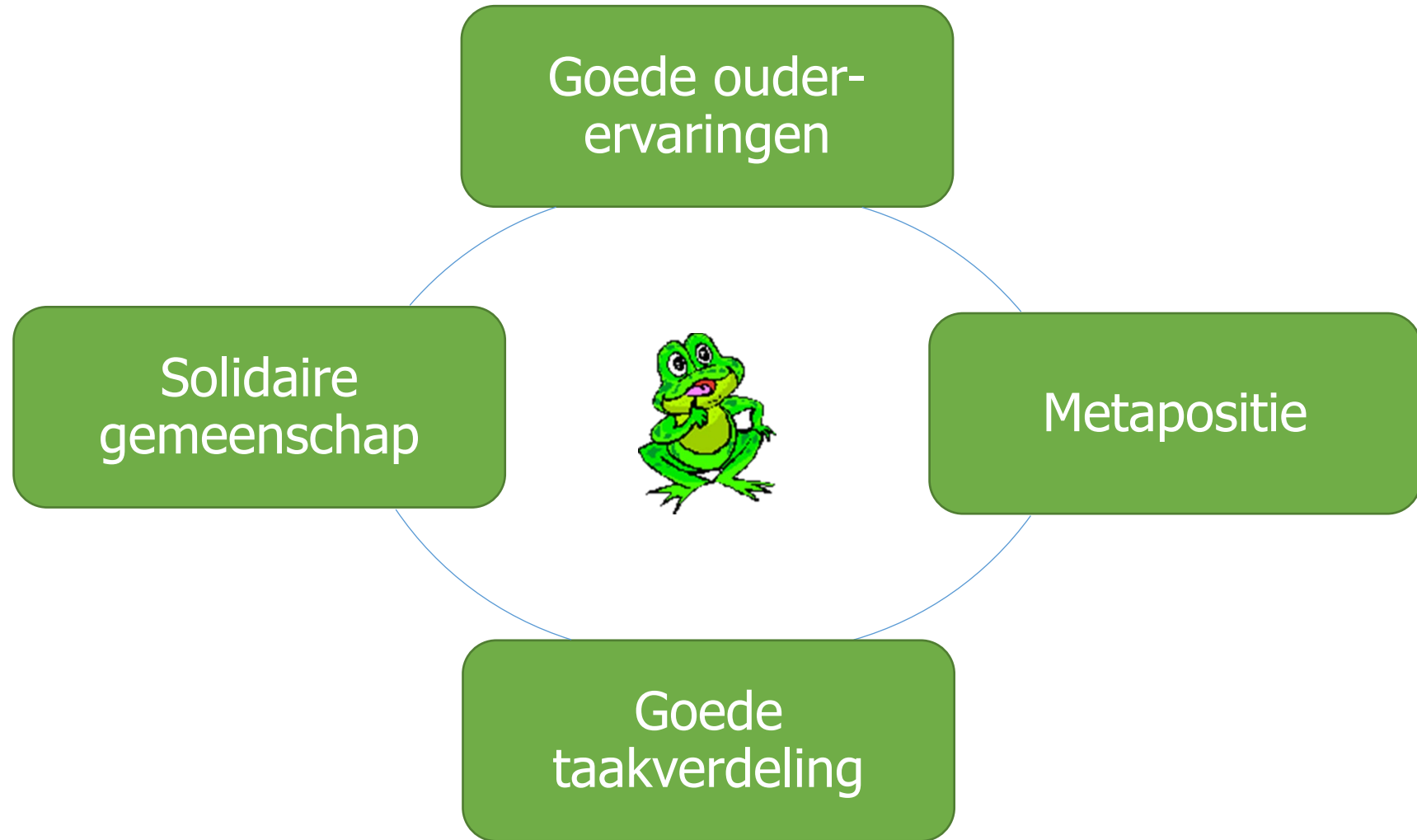
Welke omstandigheden zijn er voor deze ouder?

Op welke bufferprocessen zou jij als (oudervriendelijke) professional in zetten?

Oudervriendelijke professionals

(Hoek, 2012)

Oudervriendelijke professionals

(uit Hoek, 2012)

- Hebben oog voor de inzet van ouders en geven hen weer **zicht op hun mogelijkheden tot invloed op hun kind**
(goede ouderervaringen)

- Hebben oog voor ouders die moeite hebben om zelfstandig de metapositie in te nemen. En zij hebben oog voor vastlopende reflectie.

Zij begeleiden ouders **bij het innemen van de metapositie** zodat ouders zelf kunnen bekijken wat er precies aan de hand is en welke oplossingen mogelijk zijn

(metapositie)

- Hebben oog voor ouders met een **klein netwerk** maar ook voor onenigheid of ontevredenheid bij de **taakverdeling**. Zij helpen ouders een ondersteunende taakverdeling te realiseren
(**taakverdeling**)

- Dragen bij aan een **maatschappelijk vertoog dat ruimte biedt voor de brede betekenis van ouderschap** en helpen zorgen dat ouders ergens terecht kunnen voor onderlinge uitwisseling, steun, advies of hulp bij het grootbrengen van hun kinderen
(**solidaire gemeenschap**)

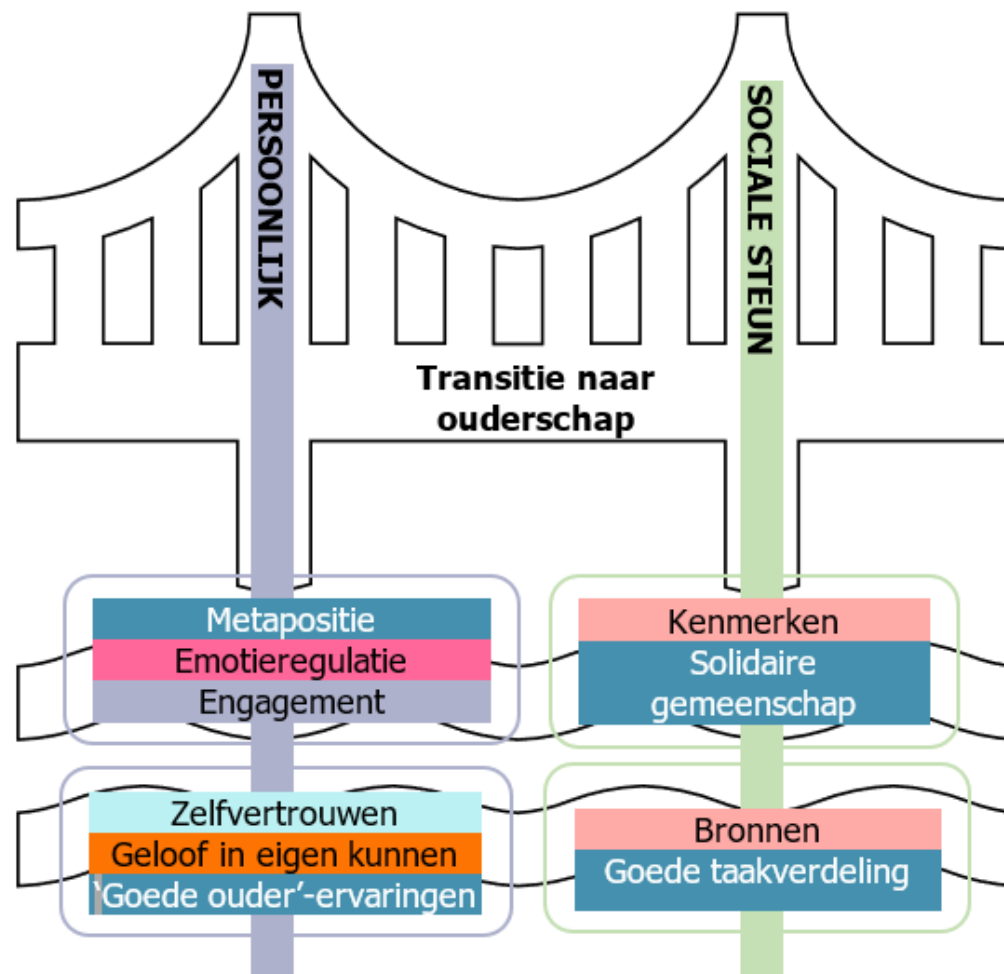
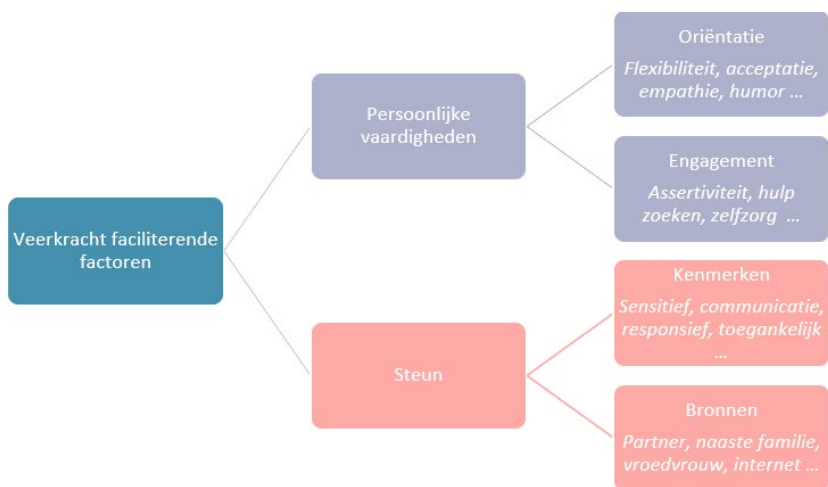
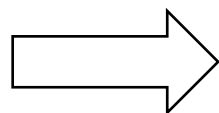
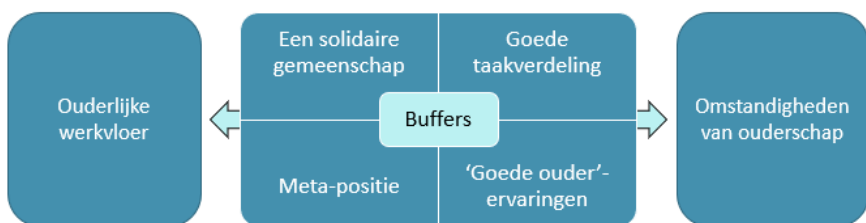

Wat herken je?
Wat doe je al ?

Link met veerkrachtverhalen?

Bronvermelding

- Hoek, M. (2012). Hoe een CJG buffers van ouderschap kan versterken. *Ouderschapskennis*. 15(3), 199-210
- Van der Pas, A. (2013). *Handboek Methodische ouderbegeleiding 3, opvoedproblemen nader verklaard* (2de herziene druk). Amsterdam: uitg. SWP.
- UCLL, R&E. (2022). *Verbinden op weg naar ouderschap* (inspiratiegids).